

Vážené čtenářky, vážení čtenáři,

otevíráte již 32. vydání Statistické ročenky v novodobé historii České republiky. Její historie samozřejmě sahá mnohem hlouběji a navazuje na všechny dříve vydávané ročenky z doby československé. Tvoří tak ucelenou řadu publikací, které přinášejí na jednom místě nejpodstatnější informace ze všech důležitých oblastí života naší země a jejích obyvatel. Ačkoli dnes ve statistice využíváme řadu moderních nástrojů, jako jsou webové aplikace, on-line databáze, otevřená data či geoportály, význam Statistické ročenky trvá. A to i přesto, že počet tištěných výtisků se postupně snižuje a uživatelé je stále více využívají její elektronická verze.

Aktuální ročenka popisuje primárně jevy, které se odehrály v roce 2023. Jaký tedy tento rok byl? Na konci roku 2023 mělo Česko poprvé od konce druhé světové války více než 10,9 milionu obyvatel a přírůstek stěhováním (94,7 tisíce osob) byl, po přírůstku v roce 2022, druhým nejvyšším v poválečné historii Česka. V migračním saldu převládali občané Ukrajiny (75,2 tis.), následováni občany Slovenska (5,6 tis.) a vůbec poprvé byli na třetím místě Filipínci (2,1 tis.). Rok 2023 se dále vyznačoval výrazným dvanáctiprocentním poklesem počtu sňatků. Poprvé od roku 2005 se živě narodilo méně než 100 tisíc dětí (91,1 tis.). Naděje dožití při narození již druhým rokem rostla a navázala tak na pozitivní vývoj před pandemií onemocněním covid-19.

Česká ekonomika se v roce 2023 potýkala s kombinací vlivu rostoucí zahraniční poptávky, domácí investiční aktivity a vládní spotřeby na jedné straně a pokračujícího propadu spotřeby domácností a negativního působení změny zásob na straně druhé. Výsledkem tohoto mixu bylo kolísání ekonomiky v pásmu stagnace, celkově hrubý domácí produkt (HDP) loni klesl o 0,1 %. Spotřebitelské ceny se zvýšily o 10,7 % (v roce 2022 to bylo o 15,1 %) a jejich meziroční růst postupně během roku zpomaloval. Celkový objem vyplacených mezd a platů nominálně vzrostl o 7,8 % při současném navýšení celkové zaměstnanosti o 0,8 %, ale vzhledem k pokračujícímu růstu cenové hladiny výdělky reálně klesly o 1,2 %.

Předchozí údaje jistě mají svoji váhu, ale zdaleka nejsou těmi jedinými, které Český statistický úřad veřejnosti nabízí k dotvoření co nejvíce uceleného obrazu o dění v naší zemi. Na stránkách Statistické ročenky tak, kromě řady dalších standardně publikovaných informací, naleznete i nově zařazené tabulky o digitální ekonomice, výzkumu a vývoji, vzdělávání či sociálním zabezpečení. Zcela nové údaje přineslo Integrované šetření v zemědělství a nově a do většího detailu byla též přepracována pasáž věnující se kriminalitě a soudnictví. V neposlední řadě nelze opominout též volby do Evropského parlamentu či výsledky Olympijských her v Paříži, přičemž tyto údaje již zasahují do roku 2024.

Jak již bylo řečeno v úvodu, moderní oficiální statistika se dnes nespolehá pouze na ročenky. Využívá řadu progresivních nástrojů a snaží se sledovat moderní trendy jak v samotné statistické práci, tak i v prezentaci statistických údajů uživatelům. Český statistický úřad má od letošního roku nový web a modernizuje i svoji databázi. Nabízí také čím dál více údajů ve formátu otevřených dat. Naleznete nás na sociálních sítích, vydáváme popularizační i impaktované časopisy. A cizí nám již nejsou ani zprůdka se rozvíjející možnosti umělé inteligence. I přesto je Statistická ročenka stále platným praktickým pomocníkem, který na jednom místě koncentruje podstatné a důvěryhodné informace pro všechny, kteří je potřebují pro svoji práci, studium a odpovědné rozhodování. Patří se proto na tomto místě poděkovat všem, kteří se na tvorbě tohoto úctyhodného díla podíleli a podílejí. Tedy zaměstnancům Českého statistického úřadu, partnerským organizacím a rovněž našim respondentům, bez jejichž zapojení by bylo sestavování jakýchkoliv statistik prakticky nemožné.

Marek Rojíček
předseda Českého statistického úřadu